

Granskning av näringslivsverksamheten

Rapport

Söderhamns kommun

KPMG AB

2023-04-05

Antal sidor 25

Söderhamns kommun
Granskning av näringslivsverksamheten

2023-04-05

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	3
2.2	Revisionskriterier	4
2.3	Metod	4
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Organisation	5
3.2	Styrande och stödjande dokumentation	5
3.3	Aktiviteter, resultat och uppföljning	8
3.4	Samarbete och kommunikation	10
3.5	Kommunstyrelsens uppföljning av näringslivsarbetet	11
4	Slutsats och rekommendationer	19
	Bilaga 1. Näringslivsenhetens årsredovisning 2022	21

2023-04-05

1 Sammanfattning

KPMG har av Söderhamns kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens näringslivsarbete. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2022.

Granskningen har syftat till att bedöma styrning och uppföljning av kommunens näringslivsarbete är ändamålsenlig och bidrar till att kommunens mål uppnås.

Utifrån vår granskning kan vi konstatera att kommunen har aktivt arbetat med näringslivsfrågor för att främja det befintliga näringslivet och även skapa förutsättningar för etableringar av nya företag. Att näringslivsverksamheten och näringslivsklimatet i kommunen utvecklas positivt är ett långsiktigt arbete, inte bara för kommunstyrelsen utan även för nämnder och bolag som arbetar med näringslivsrelaterade frågor.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsens styrning och uppföljning av näringslivsarbetet i huvudsak är ändamålsenlig och att kommunens mål i stora delar uppnåtts.

Utifrån granskningens resultat rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- säkerställa att tillväxtstrategin färdigställs och beslutas. I samband med arbetet även säkerställa att roller och ansvar är tillfredsställande för näringslivsarbetet, se avsnitt 3.2.6.
- tillse att en sammanfattande bedömning och analys av fokusområdenas måluppfyllelse i kommunstyrelsens årsredovisning av den egna verksamheten tas fram, se avsnitt 3.5.2.
- utveckla arbetet som bedrivs vad gäller jämförelser vad och olika former av statistik och nyckeltal i syfte att fortsätta att utveckla näringslivsverksamheten och därigenom öka graden av måluppfyllelse och kopplingen till de övergripande målen/fokusområdena i mål och budget, se avsnitt 3.5.2.
- besluta om åtgärder för att nå målet att Söderhamns kommun ska ligga bland de 100 bästa i Svenskt Näringslivs företagsranking t.o.m. 2025. Säkerställa vid behov mer djupgående analyser i redovisning av uppvisade resultat av genomförda aktiviteter, se avsnitt 3.5.3.

2023-04-05

2 Bakgrund

KPMG har av Söderhamns kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens näringslivsarbete. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2022.

Kommunen har en viktig roll och uppgift i att bidra till ett gott näringslivsklimat. Söderhamn hamnar på plats 225 i Svenskt Näringslivs ranking år 2022. Rankingen baseras på såväl enkätsvar som statistiska faktorer.

I kommunfullmäktiges mål och resursplan för 2020–2023 framgår att ett av kommunfullmäktiges uppdrag är att utveckla samarbetet med näringslivet, med målet att Söderhamns kommun ska ligga bland de 100 bästa i Svenskt Näringslivs företagsranking, senast 2025. Näringslivsfrågor är en viktig och strategisk del i kommunens verksamhet för att främja det befintliga näringslivet och även skapa förutsättningar för etableringar av nya företag. Kommunens roll i näringslivsutvecklingen har därför en stor betydelse för att skapa en god tillvaro för kommunens invånare. Ett dynamiskt och växande näringsliv präglas av ett inflöde av nya företag och förnyelse inom det befintliga näringslivet. Kommunpolitiker kan påverka och ta beslut som bygger och stärker företagandet.

Kommunens revisorer bedömer att det finns en risk att kommunens näringslivsarbete inte styrs och följs upp på ett ändamålsenligt sätt. Det är av stor väsentlighet att näringslivsklimatet i Söderhamn utvecklas positivt. Mot ovanstående bakgrund har revisorerna därför i sin risk- och väsentlighetsanalys bedömt att kommunens näringslivsverksamhet bör granskas.

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Granskningen har syftat till att bedöma om styrning och uppföljning av kommunens näringslivsarbete är ändamålsenlig och bidrar till att kommunens mål uppnås.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Finns relevanta styrdokument för kommunens näringslivsarbete?
- Vilka åtgärder genomförs, är syftet med åtgärderna tydliggjort och hur följs resultat av åtgärderna upp?
- Hur fungerar samarbetet inom kommunen?
- Hur upplever företagen att kommunens näringslivsarbete och samarbete fungerar?
- Följer kommunstyrelsen upp att målen uppnås? Genomförs analys av uppnått resultat?

Granskningen omfattar näringslivsenheten och avser kommunstyrelsen.

2023-04-05

2.2 Revisionskriterier

Vi kommer att bedöma om rutinerna uppfyller:

- Kommunallagen 6 kap. 6 §
- Tillämpbara interna regelverk, policys och beslut

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier och intervjuer/avstämningar med näringslivschef, kommunstyrelsens ordförande och kommundirektör, samt företrädare för det lokala näringslivet genom företagarföreningen *Företagarna Söderhamn* samt *Söderhamns kvinnliga företagarförening*.

Granskningen är kvalitetssäkrad i enlighet med KPMG:s gällande rutiner och möjlighet till faktakontroll har givits samtliga intervjuade inom ramen för granskningen.

3 Resultat av granskningen

3.1 Organisation

Enligt kommunstyrelsens reglemente är kommunstyrelsen ansvarig för att stimulera förutsättningar för ett gott näringsliv och företagsklimat. Inom kommunstyrelsens förvaltning finns näringslivsenheten. Enheten, som tidigare hette "Faxepark", är den verksamhet inom Söderhamns kommun som driver arbetet kopplat till kommunens utveckling i näringslivsfrågor. Enheten består av 5 strategier under ledning av en näringslivschef.

3.2 Styrande och stödjande dokumentation

3.2.1 Övergripande ambition och riktning

I Söderhamns översiktsplan återfinns den övergripande planeringsinriktningen: att kommunen ska samverka med lokala aktörer för att stärka näringslivet och att näringslivets behov ska beaktas i all samhällsplanering genom en öppen och kontinuerlig dialog.

Alliansens budgetuppdatering för 2022–2023 går under namnet "Det goda livet i Söderhamn" och innehåller likaså övergripande ambitioner rörande Söderhamns näringslivsarbete. Här framgår en tydlig ambition att Söderhamn ska växa och att den största utmaningen i dagsläget är arbetslösheten. Det beskrivs vidare hur viktigt företagandet inom kommunen är för att lösa detta.

3.2.2 Mål- och resursplan 2020–2023

Mål- och resursplanen för 2020–2023 uttrycker kommunens målstyrning vad gäller näringslivsarbetet. Ett övergripande syfte med arbetet finns här formulerat: "*I Söderhamn skapar vi tillsammans förutsättningar för framtidstro, livskvalitet och engagemang*".

De tre fokusområdena lärande, växtkraft och goda livsmiljöer har påverkan gällande ledning, styrning och uppföljning av näringslivsarbetet. Det är utifrån dessa fokusområden som aktiviteter tagits fram.

Lärande

Det första fokusområdet är *lärande*. Syftet är att möjliggöra lärande och utveckling så att fler kan bli självförsörjande. Önskade effekter av lärande beskrivs bland annat vara högre utbildningsnivå, kompetensförsörjning, förbättrad samverkan, ökad delaktighet och förbättrad folkhälsa. De konkreta utvecklingssatsningar och prioriteringar som planeras för att uppnå detta är nyföretagarutbildning för nystartade företag och kompetenshöjande insatser för befintliga företag.

2023-04-05

Växtkraft

Det andra fokusområdet är *växtkraft*. Syftet är att skapa tillväxt inom näringslivet och på arbetsmarknaden så att företagsamheten växer och fler arbetstillfällen skapas. De önskade effekterna är fler företag, arbetare, invånare, förbättrad samverkan, högre skatteunderlag, en större inkludering och fler i sysselsättning. En av de utvecklingsåtgärder som presenteras i linje med fokusområdet växtkraft är utvecklandet av kommunens samarbete med näringslivet. Här framgår målet att Söderhamn ska ligga bland de 100 bästa i Svenskt Näringslivs företagsranking senast 2025. De konkreta aktiviteter som planeras för att uppnå detta är bland annat företagbesök, företagsluncher, seminarier olika former av möten med företagen.

Vidare ingår Söderhamn i SKR:s projekt "Utvecklingsnätverk Sociala Företag", vilket innebär att näringslivsenheten uppdras verka för att fler socialt integrerade företag startas. Projektet är ett utvecklingsnätverk för ett antal kommuner som under ledning och processtöd från SKR ska arbeta för att främja samverkan och affärer med sociala företag. Projektet är ett kompetensutvecklingsprojekt som pågår fram till februari 2023.

En satsning kopplat till att möjliggöra för intressenter att etablera sig i kommunen samt att stödja redan befintliga företag i sin utveckling framförs vidare. En bilaga i tidningen *Dagens Industri* har publicerats där en positiv bild av Söderhamns möjligheter till företagsetablering lyfts fram, med målet att öka Söderhamns attraktionskraft.

Tills sist presenteras en satsning för att stötta befintliga företagare som drabbats negativt efter pandemin genom att kommunen förlängt betalningstiden för fakturor.

Nyckeltal som följs upp vid delår och helår för fokusområdet är:

- Nystartade företag
- Företagsamhet, andel av befolkningen
- Långtidsarbetslöshet

Goda livsmiljöer

Det tredje fokusområdet är goda livsmiljöer. Syftet är tydliggjort: att utveckla levande, trygga och tillgängliga livsmiljöer. Önskade effekter är bland annat attraktiva boendemiljöer, ökat antal invånare, förbättrad samverkan, ökad framtidstro, förbättrad folkhälsa. De satsningar och prioriteringar som genomförs för att uppnå detta är att genomföra projekt kopplat till idrottsturism och trygghetsskapande arbete i centrum.

3.2.3 Program näringsliv och tillväxt

Program näringsliv och tillväxt är tänkt att verka för att optimera förutsättningarna för arbetsmarknaden så att fler invånare får möjlighet till arbete och egenförsörjning. Programmet ingår tillsammans med ett ytterligare program i vad som kallas "Stabiliseringspaketet" vars syfte är att optimera förutsättningarna för individer att

2023-04-05

komma i egenförsörjning och för att arbetsmarknaden ska kunna växa. Uttalad målsättning lyder enligt nedan:

- Kommunala organisationen skall verka som problemlösare och möjliggörare för Söderhamns näringsliv
- Stärka och förbättra förutsättningarna för kompetensers integrering i Söderhamns näringsliv.
- Kvalitetssäkra den interna kommunala servicen där Söderhamns näringslivs behov är i fokus med en service anpassad efter deras förutsättningar.

I programbeskrivningen återfinns även indikatorer för måluppfyllelse på kort respektive lång sikt.

Programmet sträcker sig från och med 2021-01-01 till och med 2023-12-31 och tilldelas en miljon kronor per år under perioden enligt uppdragsbeskrivning för programmet. Därefter är den uttalade intentionen är att åtgärden ska övergå till ordinarie verksamhet inom alla led i kommunkoncernen. Programansvarig är näringslivschefen med kommunstyrelsen som uppdragsgivare. Näringschefen ska leda ett arbetsmarknadsråd inom ramen för programmet och vid behov även utse så kallad arbetsgrupp och referensgrupp. Programmets styrgrupp består av fem representanter som utses av kommunstyrelsen. Dessa representanter ingår även i arbetsmarknadsrådet.

Rapportering av det arbete som sker inom ramen för programmet ska ske till styrgruppen en gång i månaden. Näringslivschefen ansvarar för dessa presentationer. Åtterrapporing till kommunstyrelsen ska ske på vartannat sammanträde enligt programbeskrivning.

3.2.4 Tillväxtstrategi

Enligt uppgift från berörd tjänsteperson på näringslivsenheten har kommunen vid granskningstillfället ingen färdigställd tillväxtstrategi. Färdigställandet av denna är framflyttad till slutet av 2023.

Enligt uppgift från näringslivsenheten beslutade kommunfullmäktige 2022-11-30 om att tillföra 1,5 miljoner kronor i tilläggsbudget för 2022 för att realisera och visualisera tillväxtstrategin. Kommundirektören gav näringslivschefen i uppdrag att tillsammans med kommunikationschef och samhällsbyggnadschef arbeta fram strategin. Näringslivschef bekräftar i intervju att arbetet att ta fram strategin är pågående.

Intervjuade tjänstepersoner beskriver att det finns en förståelse av den frustration som återfinns hos olika parter kopplat till att arbetet med att ta fram tillväxtstrategin har blivit försenat. Det understryks dock att yttre omständigheter såsom pandemin och omvärldsläget haft en påverkan på området tillväxt och försvårat arbetet att ta fram strategin. Därmed lyfts även en motsatt positiv bild: att kommunen omvärldsläget till trots kommit en bra bit på vägen i att ta fram tillväxtstrategin.

2023-04-05

3.2.5 Näringslivsenhetens verksamhetsplan för 2022

Vi har av tjänsteperson på näringslivsenheten tagit del av dokumentation som motsvarar näringslivsenhetens verksamhetsplanering för 2022. I verksamhetsplanen presenteras på ett tydligt sätt de olika målområdena, aktiviteter kopplat till dessa, tankar om hur aktiviteterna kan förändras eller utvecklas till det bättre och avslutningsvis en gradering och prioritering av de olika aktiviteterna.

Utöver detta har vi fått ta del av underlag tillhörande en planeringsdag där enheten samlats för att gå igenom prioriteringar under året 2022. I ytterligare dokument som delgivits oss utpekats huvudansvariga för respektive aktivitet, tidsplanering, förväntad tidsåtgång, förväntad nytta för företagen med mera. Utifrån detta görs bedömning av aktiviteternas prioritering.

3.2.6 Bedömning – styrande och stödjande dokumentation

Vi bedömer att de styrande och stödjande dokument som beslutats för kommunens näringslivsarbete bedöms vara relevanta. Vi ser positivt på att det finns relevant dokumentation att ta del av gällande näringslivsenhetens ledning, styrning och uppföljning av näringslivsarbetet. Den dokumentation som finns på plats uttrycker en hög ambitionsnivå vad gäller kommunens näringslivsarbete, inte minst med hänvisning till målet att stiga i näringslivsrankingen. Vi bedömer vidare att styrdokumenterna är tydliga vad gäller mål, inkluderar syftesbeskrivning av konkreta aktiviteter för att uppnå dessa samt till viss del inkluderar indikatorer för måluppföljning.

Vi ser att avsaknaden av en tillväxtstrategi är en brist, men poängterar att vi ser positivt på att arbetet att ta fram strategin är på god väg och att det finns tydligt utpekade ansvarsområden i processen.

3.3 Aktiviteter, resultat och uppföljning

3.3.1 Näringslivsenhetens årsredovisning 2022

I näringslivsenhetens årsredovisning (se bilaga 1) återfinns de aktiviteter som genomförts under året, syftet med dessa, utfall och slutligen kommentarer kopplat till uppnått resultat. De aktiviteter som framförs är kopplade till de tidigare utpekade fokusområdena: Lärande, växtkraft och goda livsmiljöer. Resultaten av åtgärderna presenteras i samtliga fall som positiva, i form av en uppåtgående trend.

Lärande

Kommunen har löpande tre typer av nyföretagarutbildningar för affärsutveckling, upphandling och nystartade företag. Kommunen har även återöppnat hjälp och stöd för unga företag där de träffar en affärscoach varje vecka. Även om det inte finns något specifikt nyckeltal presenterat så framkommer att utvecklingssatsningarna har blivit flera och därmed att måluppföljningens trend är positiv.

2023-04-05

Kortare kommentarer som beskriver arbetet återfinns under respektive aktivitet, men ingen mer djupgående analys av aktiviteternas resultat återfinns.

Växtkraft

Här presenteras företagsklimatet enligt Svenskt Näringslivs ranking som nyckeltal, samt en uppåtgående trend i förhållande till detta nyckeltal. Kommunen arbetar bland annat med företagbesök, företagsluncher, seminarier och olika externa företagsforum för att uppnå detta. En uppåtgående trend presenteras även här vad gäller måluppfyllelse av fokusområdet växtkraft.

Kortare kommentarer som beskriver arbetet återfinns under respektive aktivitet, men ingen mer djupgående analys av aktiviteternas resultat återfinns.

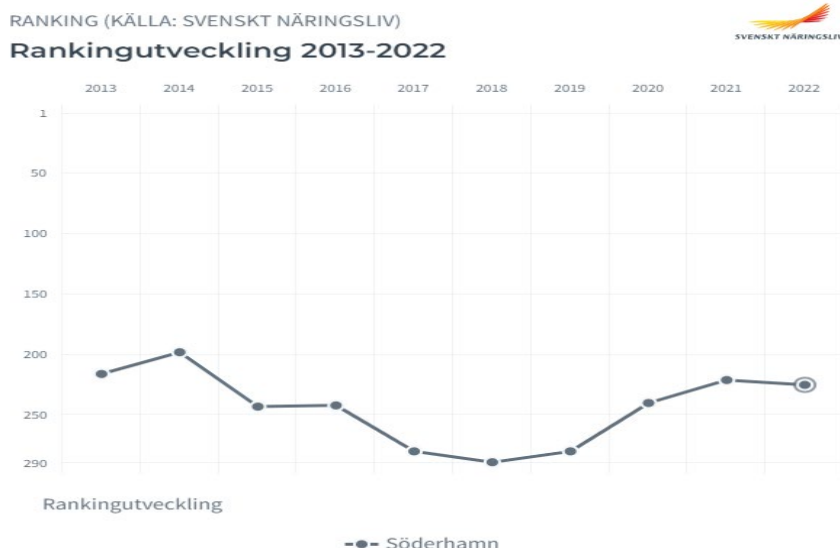
Goda livsmiljöer

För att genom projektet "Idrottsturism" skapa en modell för att förstärka och utveckla befintliga livsmiljöer har kommunen fört en nära dialog med företagen i centrum. En uppåtgående trend presenteras vad gäller måluppfyllelse av fokusområdet Goda livsmiljöer.

Kortare kommentarer som beskriver arbetet återfinns under respektive aktivitet, men ingen mer djupgående analys av aktiviteternas resultat återfinns.

3.3.1.1 Ranking svenskt näringsliv

Som nämnt har Söderhamns kommun en ambition att ligga bland de 100 bästa i Svenskt Näringslivs företagsranking senast 2025. Söderhamn hamnar på plats 225 i Svenskt Näringslivs ranking år 2022.

Figur 1. Söderhamns rankingutveckling 2013–2022, Svenskt Näringsliv.

2023-04-05

3.3.2 Bedömning – aktiviteter, resultat och uppföljning

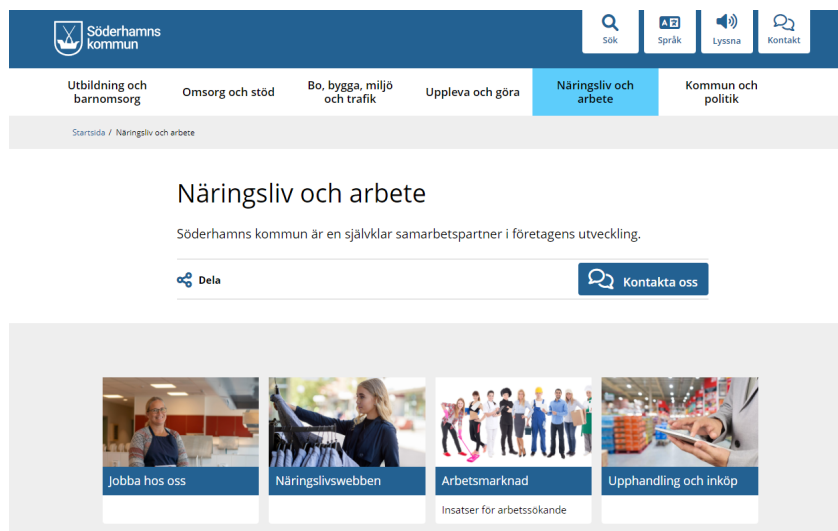
Vi bedömer att näringslivsenheten på ett positivt sätt samordnat näringslivsarbetet i kommunen och samarbetar med flera aktörer för att underlätta för kommunens företagare. Vi bedömer även att det sker ett aktivt arbete inom näringslivsenheten med att genomföra enhetens fokusområden och aktiviteter i enhetens planering och verksamhetsplan.

Vi bedömer vidare att de aktiviteter som genomförs har tydligt formulerade syften. Det kan vidare konstateras att åtgärderna av aktiviteterna följs upp och dokumenteras. Vi ser positivt på att detta, men observerar samtidigt att analysen tillhörande uppnådda resultat kan utvecklas, då de vid granskningstillfället enbart inkluderar kortare kommentarer.

Vi konstaterar att kommunstyrelsen följer upp att målen uppnås genom de återrapporeringar som näringslivsenheten håller.

3.4 Samarbete och kommunikation

På kommunens hemsida finns en ambitiös sida helt tillägnad näringslivsfrågor. Här finns omfattande och tydlig information om vilka evenemang som sker på näringslivsfronten inom kommunen, vart företagare kan vända sig till med frågor, nyheter med mera. Informationen uppdateras med jämna mellanrum.

Figur 2. Skärmbild från kommunens hemsida.

I intervju med berörd tjänsteperson inom näringslivsenheten ges en bild av att samarbetet och kommunikationen mellan de olika parterna i näringslivsarbetet fungerar väl.

2023-04-05

Det förklaras vidare att den kommunorganisation som finns i dagsläget är mer fördelaktig i jämförelse med tidigare organisation, då avståndet mellan de olika parterna tidigare upplevdes stort och kommunikationen mer trög. I intervju lyfts även att kommunen skickar ut enkäter till företagarna inom kommunen för att ta del av deras perspektiv, vilket vittnar om en vilja att lyssna till företagarnas perspektiv.

I intervju med representanter för två olika företagarföreningar inom kommunen lyfts olika upplevelser av hur kommunen är delaktig i företagslivet.

Å ena sidan lyfts att av samverkan med kommunen och näringslivsenheten rörande näringslivsfrågor är välfungerande. Det beskrivs att chef för näringslivsenheten finns tillgänglig för frågor och finns representerad fysiskt vid bland annat företagsluncher. Det pekas därmed på att tröskeln för att kontakta kommunen är låg och att kommunikationen fungerar bra. Det framgår även att de aktiviteter som kommunen anordnar, såsom företagsluncherna, är uppskattade och väl kända ute hos företagarna. Näringslivsklimatet beskrivs av intervjuad som välfungerande då det går bra att bedriva företagande i kommunen.

Å andra sidan framförs i intervju att de initiativ som tas av kommunen, såsom exempelvis nämnda företagsluncher, inte når ut till samtliga företag och att uppslutningen inte är hög från företagarnas sida. Det beskrivs att det finns en önskan att kommunen ska delta i de aktiviteter redan befintliga företagarnätverk anordnar i stället för att bjuda in till ytterligare. En överhängande bild av kommunen som skild från näringslivet återfinns därmed i vissa intervjuer, medan kommunen lyfts fram som en aktiv part i näringslivet i andra intervjuer.

3.4.1 Bedömning – samarbete och kommunikation

Vi bedömer att det finns tydliga kanaler genom vilka företagen kan kommunicera med kommunen vilket utgör en god grund för samarbete och dialog. Vidare ser vi positivt på att kommunen initierat enkäter, företagsträffar med mera för att visa intresse i företagarnas perspektiv och på så sätt bjuda in till ömsesidigt lärande och utvecklande av näringslivet i Söderhamn.

Vi noterar att det finns en spridd bild rörande hur involverad kommunen är i näringslivet vid tillfället för granskningen. Vi konstaterar att utrymme för utveckling på denna front finns, men bedömer att kommunen har en tydlig ambition och har genomfört konkreta aktiviteter i syfte att öka närvaron och samarbetet mellan kommunen och näringslivet.

3.5 Kommunstyrelsens uppföljning av näringslivsarbetet

3.5.1 Programmet näringsliv och tillväxt

Som nämnts tidigare ska rapportering av det arbete som sker inom ramen för programmet näringsliv och tillväxt ske till styrgruppen en gång i månaden. Näringslivschef ansvarar för dessa presentationer. Återrapportering till kommunstyrelsen ska ske på vartannat sammanträde.

2023-04-05

Enligt näringslivschefen har programmet löpande varit som informationsärendet på kommunstyrelsen samt till den politiska styrgruppen och vi konstaterar att statusuppdateringar skett till styrgruppen utifrån granskning av styrgruppens protokoll. Vi har även granskat protokoll från kommunstyrelsen och kan konstatera att åiterrapportering från näringslivsenheten skett och att kommunstyrelsen under 2022 på så sätt följt upp näringslivsarbetet. Även vid delåret har en uppföljning skett.

Vi har tagit del av en sammanställning, som näringslivschefen tagit fram av programmet för 2021–2022, där det framgår en redogörelse och uppföljning av verksamhet och ekonomi som ingått i programmet. T.ex. redovisas uppföljning av pensionsavgångar, sommar- och vinterkampanjer, näringslivsträffar, upphandlingsskola, nya utbildningar till Söderhamn, marknadsföring av ledig mark, enkät till företagare, nuläge Tillväxtstrategin samt status gällande förslag från styrgruppens.

3.5.2 Fokusområden, prioriteringar och utvecklingsåtgärder

Kommunstyrelsen har i årsredovisning för den egna verksamheten 2022 gällande näringslivsverksamheten följt upp prioriteringar och utvecklingsåtgärder för bl.a. fokusområdena Lärande och Växtkraft.

Exempelvis har kommunstyrelsen följt upp och kommenterat följande prioriteringar och utvecklingsåtgärder gällande näringslivsverksamheten:

Fokusområde	Prioritering och utvecklingsåtgärder	Kommunstyrelsens bedömning om trend	Kommunstyrelsens kommentarer	Våra iakttagelser
Lärande	Nyföretagarutbildning för nystartade företag och kompetenshöjande insatser för befintliga företag	Uppåtgående trend	Kommunstyrelsen erbjuder löpande nyföretagarutbildningar; Starta Eget, Starta Eget på lätt svenska samt Affärsutvecklingsprogram.	Följs upp i näringslivsenhetens årsredovisning för 2022
Växtkraft	Arbeta för utveckling av Helsing Airport kopplat till flygverksamhet,	Uppåtgående trend	I Sverige finns 27 beredskapsflygplatser och fler är på gång att etableras.	Följs upp i näringslivsenhetens årsredovisning för 2022

Söderhamns kommun

Granskning av näringslivsverksamheten

2023-04-05

	krishantering och försvar.		Söderhamn utreds nu av Trafikverket som en möjlig plats för lokalisering av beredskapsflygplats.	
Växtkraft	Utveckla samarbetet med näringslivet, med målet att Söderhamns kommun ska ligga bland de 100 bästa i Svenskt Näringslivs företagsranking, senast 2025.	Minskande trend	Näringslivsenheten arbetar på bred front med förbättringar och en handlingsplan för 2023 tas fram utifrån resultatet av årets utvärdering.	Följs upp i näringslivsenhetens årsredovisning för 2022
Växtkraft	Uppdra till näringslivsenheten att verka för att fler socialt integrerade företag startas.	Uppåtgående trend	Projektet "Utvecklingsnätverk Sociala Företag" – Nationellt ESF-finansierat – Pågår till feb 2023 SKR:s projekt är ett utvecklingsnätverk för tolv kommuner som under ledning av och processtöd från SKR ska arbeta för att främja sin samverkan och sina affärer med sociala företag.	Följs upp i näringslivsenhetens årsredovisning för 2022
Växtkraft	Genomföra dialoger och företagsbesök	Uppåtgående trend	Dialoger och företagsbesök pågår	

			<p>kontinuerligt i ordinarie verksamhet genom företagarluncher, frukost och kvällsmöten. Kommunstyrelsen är sammankallande i diverse forum för företag bl.a. Fastighetsägarmöten och Arbetsmarknadsråd. Inom planprogrammen för "Utveckling av Söderhamns centrum" och "Söderhamnsporten" har det initierats och genomförts dialoger med näringen samt möten mellan politiken, näringen och tjänstemän.</p>	
<p>Växtkraft</p>	<p>Kompetenshöjande insatser för befintliga företag och aktivt driva frågan om kompetensförsörjning till företagen och vår arbetsmarknadsregion i stort.</p>	<p>Uppåtgående trend</p>	<p>Under året har ämnet tagits upp som fokusområden både genom företagarfrukost och näringslivslunch. Under frukostmötet med temat kompetensförsörjning bollades</p>	<p>Följs upp i näringslivsenhetens årsredovisning för 2022</p>

Söderhamns kommun

Granskning av näringslivsverksamheten

2023-04-05

			både frågor och nya idéer till lösningar.	
Växtkraft	Skapa förutsättningar för möten mellan politiken, näringsen och tjänstemän.	Uppåtgående trend	Under 2022 kan nämnas bl.a.; företagarlunch, arbetsmarknadsråd, workshops i samband med tillväxtstrategin, möten kring trygghet på stan, fastighetsägarmöt en m.fl.	
Växtkraft	Öka kommunikationen om platsen Söderhamn ur ett leva, verka, bo och uppleva perspektiv. Med syfte att öka skatteintäkter.	Uppåtgående trend	Exempelvis för att marknadsföra Söderhamn producerades en annonsbilaga i Dagens Industri som förmedlades till över 300 000 läsare.	
Växtkraft	Utreda näringslivsorganisationen för att se om det kan finnas andra former för en sådan verksamhet.	Uppåtgående trend	Utredning kring bolagisering har gjorts tidigare men bedömdes inte vara genomförbart i väntan på ny organisation som genomfördes 2022. Arbetet med tillväxtstrategin och besöksnäringen har försenats och planeras nu vara klar för beslut vid	

Söderhamns kommun

Granskning av näringslivsverksamheten

2023-04-05

			halvårsskiftet 2023.	
Växtkraft	Möjliggöra för intressenter att etablera sig i kommunen samt stödja befintliga företag i sin utveckling	Uppåtgående trend	Kommunikationen på hemsidan har tydliggjorts med information och kontaktvägar. Under våren har ett antal visningar gjorts för olika intressenter som vill etablera sig i Söderhamn.	Följs upp i näringslivsenhetens årsredovisning för 2022

Vi konstaterar att inom fokusområdet Växtkraft är det 20 stycken prioriteringar och utvecklingsåtgärder som följts upp och kommenterats i årsredovisningen för den egna verksamheten. Resultaten av åtgärderna presenteras i flertal fall som positiva, i form av en uppåtgående trend.

Gällande målet att Söderhamns kommun ska ligga bland de 100 bästa i Svenskt Näringslivs företagsranking t.o.m. 2025 bedöms detta som en nedåtgående trend.

Vi noterar att det saknas en sammanfattande bedömning och analys av fokusområdenas måluppfyllelse i kommunstyrelsens årsredovisning av den egna verksamheten.

Kommunens delårsrapport 2022

Gällande uppföljning i delårsrapporten 2022 kan vi konstatera att kommunstyrelsen bl.a. följt upp och bedömt de nyckeltal som är beslutade i mål och budget för 2022 gällande fokusområdet Växtkraft.

Nyckeltalsuppföljning	Senaste värde 2022	2021	2020	2019	2018	2017	Bedömning	Trend
Nystartade företag	124	124	112	105	106	100	Helt uppfyllt	Upp
Företagssamhet, andel (%) av bef.	10,1%	10,1%	10,1%	9,7%	9,5%	9,4%	Delvis uppfyllt	Upp

2023-04-05

Långtidsarbetslöshet 25– 64 år, andel (%) av befolkningen	6,2%	6,2%	6,4%	6,0%	5,5 %	6,2 %	Delvis uppfyllt	Upp
---	------	------	------	------	-------	-------	-----------------	-----

Kommunstyrelsens analys var att målet för 2022 bedömdes i hög grad uppfyllt. 3 av 3 indikatorer visade en positiv trend.

Enligt delårsrapporten kommenterade kommunstyrelsen att

- En upphandlingsskola startades under våren 2022 för att underlätta för lokala företag att göra affärer med Söderhamns kommun samt affärer med andra kommuner för att skapa tillväxt. Kommunen har ökat engagemanget för att främja flera sociala företag på marknaden, som kreativ boden och flera second hand aktörer.
- Söderhamn har blivit omnämnd och fått pris för att vi är den kommun i länet där företagen växer bäst. Vi klättrar från en 6:e plats till en 2:a plats i 2021 års tillväxtindex för Gävleborgs län. I kommunen finns det 49 företag som samtliga har ökat sin omsättning, nyanställt och gått med vinst under 2021 visar undersökningen Bästa Tillväxt 2021. Vi förbättrar oss även när näringslivsklimatet rankas. Betyget är ett snitt av ett antal frågor där lokala företag får betygsätta näringslivsklimatet i sin kommun. Söderhamns snittbetyg är nu 3,32 (3,26 förra året) och placerar Söderhamn på fjärde plats av Gävleborgs tio kommuner. Näst bäst i Hälsingland.

3.5.3 Bedömning – kommunstyrelsens uppföljning av näringslivsarbetet

Vi bedömer att kommunstyrelsens under året tillfredsställande följt upp näringslivsverksamheten. Kommunstyrelsen och styrelsen har löpande informerats om statusuppdateringar av aktiviteter inom programmet Näringsliv och tillväxt. Kommunstyrelsen har återrapporterat näringslivsverksamheten i årsredovisning 2022 för den egna verksamheten samt i kommunens delårsrapport för 2022.

Utifrån vår granskning har resultatet av åtgärder gällande prioriteringar och utvecklingsåtgärder för näringslivsverksamheten i flertal fall varit positiva, i form av en uppåtgående trend. Vi konstaterar även att kommunstyrelsen i delårsrapporten 2022 bedömt att för fokusområdet Växtkraft bedömdes målet i hög grad uppfyllt då 3 av 3 indikatorer visade en positiv trend.

Gällande målet att Söderhamns kommun ska ligga bland de 100 bästa i Svenskt Näringslivs företagsranking t.o.m. 2025 bedömde kommunstyrelsen detta i sin årsredovisning 2022 för den egna verksamheten som en nedåtgående trend. Vi bedömer att kommunstyrelsen inte tillfredsställande beslutat om åtgärder utifrån uppföljning och återrapportering under året med hänsyn till att Söderhamn kommun

Söderhamns kommun
Granskning av näringslivsverksamheten

2023-04-05

sjönk i Svenskt Näringslivs kommunranking i september 2022 från 221:a plats till 225:e plats av 290 kommuner.

2023-04-05

4 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsens styrning och uppföljning av näringslivsarbetet i huvudsak är ändamålsenlig och att kommunens mål i stora delar uppnåtts.

Vi bedömer att:

- de styrande och stödjande dokument som beslutats för kommunens näringslivsarbete bedöms vara relevanta men att kommunens avsaknad av en beslutad tillväxtstrategi vid granskningstillfället är en brist.
- näringslivsenheten på ett positivt sätt samordnat näringslivsarbetet i kommunen och samarbetar med flera aktörer för att underlätta för kommunens företagare. Vi bedömer även att det sker ett aktivt arbete inom näringslivsenheten med att genomföra enhetens fokusområden och aktiviteter i enhetens planering och verksamhetsplan.
- det finns tydliga kanaler genom vilka företagen kan kommunicera med kommunen vilket utgör en god grund för samarbete och dialog.
- kommunstyrelsens under året tillfredsställande följt upp näringslivsverksamheten.
- kommunstyrelsen inte tillfredsställande beslutat om åtgärder utifrån uppföljning och återrapportering under året gällande målet att Söderhamns kommun ska ligga bland de 100 bästa i Svenskt Näringslivs företagsranking senast 2025. Söderhamn kommun sjönk i Svenskt Näringslivs kommunranking i september 2022 från 221:a plats till 225:e plats av 290 kommuner.

Utifrån granskningens resultat rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- säkerställa att tillväxtstrategin färdigställs och beslutas. I samband med arbetet även säkerställa att roller och ansvar är tillfredsställande för näringslivsarbetet, se avsnitt 3.2.6.
- tillse att en sammanfattande bedömning och analys av fokusområdenas måluppfyllelse i kommunstyrelsens årsredovisning av den egna verksamheten tas fram, se avsnitt 3.5.2.
- utveckla arbetet som bedrivs vad gäller jämförelser vad och olika former av statistik och nyckeltal i syfte att fortsätta att utveckla näringslivsverksamheten och därigenom öka graden av måluppfyllelse och kopplingen till de övergripande målen/fokusområdena i mål och budget, se avsnitt 3.5.2.
- besluta om åtgärder för att nå målet att Söderhamns kommun ska ligga bland de 100 bästa i Svenskt Näringslivs företagsranking t.o.m. 2025. Säkerställa vid behov mer djupgående analyser i redovisning av uppvisade resultat av genomförda aktiviteter, se avsnitt 3.5.3.

Söderhamns kommun
Granskning av näringslivsverksamheten

2023-04-05

Datum som ovan

KPMG AB

Micaela Hedin

Certifierad kommunal revisor

Isabel Vingren

Verksamhetsrevisor

Mikael Lindberg

Certifierad kommunal revisor och kundansvarig

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

2023-04-05

Bilaga 1. Näringslivsenhetens årsredovisning 2022

Lärande

Nyckeltalsuppföljning	Senaste årsvärde	År 2021	År 2020	År 2019	År 2018	Trend
-----------------------	---------------------	---------	---------	---------	---------	-------

Prioriteringar och utvecklingsåtgärder	Trend
Nyföretagarutbildning för nystartade företag och kompetenshöjande insatser för befintliga företag.	↗

Kommentar:

i har löpande tre typer av nyföretagarutbildningar; Starta Eget, Starta Eget på lätt svenska samt Affärsutvecklingsprogram. Under 2022 har vi även kört en upphandlingsskola. Vi har under 2022 även återöppnat vår kuvös (dvs hjälp och stöd för unga företag där de träffar en affärscoach varje vecka). Vi erbjuder även deltagande för företag i regionala utbildningsåtgärder som ex Digelo och Kurbits. När flyktingarna från Ukraina kom till Söderhamn under våren startade vi näringslivsträffar för dem som en del i mottagandet. Två träffar i veckan under vår, sommar och höst.

Växtkraft

Nyckeltalsuppföljning	Senaste årsvärde	År 2021	År 2020	År 2019	År 2018	Trend
(U40402) Företagsklimat enl. Svenskt Näringsliv, ranking	225	221	240	280	289	↗

Prioriteringar och utvecklingsåtgärder	Trend
Arbeta för utveckling av Helsing Airport kopplat till flygverksamhet, krishantering och försvar.	↗

Kommentar:

Flertalet möten och samtal genomförda med Flygstaden, KFH och Räddningstjänsten, Försvarsmakten (inkl. Hemvärnet) och Polisen. Fokus framöver är MSB och hela civilförsvaret samt Flygvapnet. Vi har en strategi att förbereda planer på högre nivå och detta arbete har intensifierats under 2022's ändrade säkerhetsläge.

Söderhamns kommun

Granskning av näringslivsverksamheten

2023-04-05

Flera mindre framsteg skett med bla godkänd tankanläggning på plats som många promotor, övningar planerade framöver för Hemvärnet och Militär Region Mitt. Materialdepå för MSB.

Utveckla samarbetet med näringslivet, med målet att Söderhamns kommun ska ligga bland de 100 bästa i Svenskt Näringslivs företagsranking, senast 2025.	→
--	---

Kommentar:

Här arbetar Näringslivsenheten på bred front genom företagsbesök, företagarluncher, seminarier och olika externa företagarforum (ex Arbetsmarknadsråd, Fastighetsägarmöten, BNI, cityföreningen m fl), men även intern utveckling genom ex Tillväxt och Tillsyn (Rättviksmetoden). Målet är att ligga topp 100 år 2025. Söderhamns Kommun klättrar när näringslivsklimatet rankas. Betyget är ett snitt av ett antal frågor där lokala företag får betygsätta näringslivsklimatet i sin kommun. Söderhamns snittbetyg är nu 3,32 (3,26 förra året) och placerar Söderhamn på fjärde plats av Gävleborgs tio kommuner. Näst bäst i Hälsingland.

Uppdra till näringslivsenheten att verka för att fler socialt integrerade företag startas.	↗
--	---

Kommentar:

Projekt "Utvecklingsnätverk Sociala Företag" – Nationellt ESF-finansierat – Pågår till feb 2023

SKR:s projekt är ett utvecklingsnätverk för tolv kommuner som under ledning av och processtöd från SKR ska arbeta för att främja sin samverkan och sina affärer med sociala företag. Projektet är ett kompetensutvecklingsprojekt för SKR och de tolv medverkande kommunerna. Tack vare projektet kommer ny kunskap att utvecklas i en relativt ny fråga. Fokus under år 2022 var att se över intern och extern samverkanstruktur, påbörja en handlingsplan samt se över upphandlingar och andra samverkansformer.

Kompetenshöjande insatser för befintliga företag.	↗
---	---

Kommentar:

Vi har löpande tre typer av nyföretagarutbildningar; Starta Eget, Starta Eget på lätt svenska samt Affärsutvecklingsprogram. Under 2022 har vi även kört en upphandlingsskola som har varit uppdelad i tre delar. Upphandlingsskolan har varit mycket uppskattad av företagarna och en ny omgång är planerad under hösten 2022. Vi har under våren tillsammans med Almi och i samverkan med Bollnäs och Ovanåker startat upp ett mentorsprogram i Södra Hälsingland, vilket pågår under ett år. Vi har under 2022 även återöppnat vår kuvös (dvs hjälp och stöd för unga företag där de träffar en affärscoach varje vecka). Vi erbjuder även deltagande för företag i regionala utbildningssatsningar som ex Digelo och Kurbits.

Möjliggöra för intressenter att etablera sig i kommunen samt stödja befintliga företag i sin utveckling	↗
---	---

2023-04-05

Kommentar:

En bilaga med titeln Söderhamn har under våren gått ut till över 300 000 läsare av Dagens Industri. Bilagan är ett nytt grepp där en positiv bild av Söderhamn sprids av personer med hjärtat klappande för kommunen. I bilagan, som innehåller både redaktionella texter och annonser, lyfts ambassadörer för kommunen fram. Syftet med annonseringen var att väcka intresse för Söderhamn som en plats att uppleva/bo, samt som plats att etablera sitt företag. För att stötta företagare som har drabbats hårt till följd av covid har kommunen under våren förlängt betalningstiden gällande fakturor.

Goda livsmiljöer

Nyckeltalsuppföljning	Senaste årsvärde	År 2021	År 2020	År 2019	År 2018	Trend
-----------------------	---------------------	---------	---------	---------	---------	-------

Prioriteringar och utvecklingsåtgärder	Trend
--	-------

Att genom projektet "Idrottsturism" skapa en modell för att förstärka och utveckla befintliga livsmiljöer.	↗
--	---

Beskrivning:

Vi vill stärka idrottsföreningarna i kommunen samt skapa bra idrottsevenemang - på detta sätt kan vi öka antalet besökare till Söderhamn och Hälsingland. Genom ett arbete med idrottsturism öka andelen besökare till kommunen och Hälsingland. Stärka idrottsföreningar genom kompetenshöjande insatser för att skapa bra evenemang som genererar fler besökare till Hälsingland. I ett produktivt samarbete mellan kommunen, näringslivet och ideell sektor skapa bra idrottsarrangemang som genererar ett värde för hela lokalsamhället

Kommentar:

Projektet Idrottsturism har förlängts till sep-22 pga Covid-19 pandemin. Under året har fokus varit att nätverka och omvärldsspana. Söderhamns kommun har tillsammans med övriga hälsingekommuner, under varumärket Hälsingland, deltagit i en veckokampanj (v 9) i Järvsöbacken. Syftet var att skapa intresse hos personer som förlagt sitt sportlov till Hälsingland att se Hälsingland som en framtida boendeort.

Trygghetsskapande arbete i centrum.	↗
-------------------------------------	---

2023-04-05

Kommentar:

Näringslivsenheten har en nära dialog med företagen i centrum och under 2022 har vi även gått in (som adjungerad) i styrelsen för Handel Söderhamn. Det kan periodvis vara "stökigt" i centrum men 2022 har varit lugnare än 2021. Polisen har satt upp kameror på stan och Näringslivsenheten har även i år placerat vår turistbod i centrum under sommaren.
